

310

AD QVODLIBETARIAM
QVÆSTIO MEDICA.
IATVTINIS EXAGITANDA DISPVATIONIBVS
IN SCHOLIS MEDICORVM DIE IOVIS XIV. DECEMBRIS
M. BONAVENTVRA HACHETTE DOCTORE MEDICO, MODERATORE.

An conceptionis τεκμήριον lac in mammis?

HOMINIS in cuius vsum cetera, quæ ex quatuor elementorum concretionem orta, prodire, facultates propè infinitæ sunt, operationes nihilo pauciores, instrumenta varia, diuersæ partes, instrumentis etiam plures. Quæ similes sunt, actionum omnium authores, ex solis elementis constant: ex illis dissimiles: operationes perficiuntur organis. Quarum proxima causa facultates, facultatum anima. Huius immortalis mortali, caducæque alligatæ corpori commune instrumentum corpus est. Quod dum mouet, variis modibus effectus penè innumeros profert, intermedii facultatibus. Ex quibus generales ternæ duntaxat, præter ceteras insignes naturalis, vitalis, animalis, mutuâ operâ subsistunt, licet sedibus dissideant. Illarum prospero favore & præsentia intestino continuoque fluori succurritur, ne quid corpus inde detrimenti capiat. Cuiusque generali suæ particulares & auxiliariæ subsunt, naturalis, auctrix, nutrix & procreatrix.

ANC in subsidium datam homini inuexit fatalis ea moriendi necessitas, cui eum suus ex quatuor simplicium mundi naturarum ortus primùm addixit. Quæ mixtorum omnium communia, humores illis analogi animantium sanguineorum elementa propria nuncupantur: quibus, vt & spiritibus vitam tribuere, flagitium. Procreatrici nutrice, ac auctrici nobiliori duæ maxime inserviunt, alteratrix & conformatrix. Quas quasi ministræ iuant auctrix & nutrix. Viuentis sola hæc assidua comes. *Γενετική* opus generatio est, quam perficit fecundi seminis congressu in ipso sexus vtriusque emissio. Vnde nec sine femina mas, nec sine mare femina cōcipere, nemolam quidem potest. Ad generationem duo principia concurrere necesse est, semen & menstruum. Quorum hoc patendi, agendi illud rationem tenet: vtrumque excrementum vile.

MENSTRVI, vt & alimentariorum humorum omnium scaturigo iccrescit, vi *αμαστομική* soli parenchymati insitæ, & calore vno, eodemque in vnam & eandem agens materiam. Hinc sanguini in partium alimentum facessenti menstruum nullâ qualitate est absimile. Quod per vteri venas ex sanguinis massâ in mulieribus, viris temperaturâ frigidioribus innoxie prodians, opifici primùm vtriusque parentis femini materia subicitur: dein conformato foetui in alimentum, ac augmentum cedit: tum ad mammas cursum inflectens lactis fit materia. Et huius effectiōnem vt infantis motus, & hunc partium singularum perfectio, sic sanguinis ad locos affluxus, spermaticarum *βλαστῆρας τῶν κοινῶν* partium rudis delineatio antecedit, & hanc conceptio, vteri actio propria, quâ permixta & retenta semina ad actum promouentur, in ipsâque producendi foetus sopitæ vires excitantur, & ad agendum animantur.

QVâ vi licet insignitus vterus probâ temperie, temperiem tamen infecundo semini inferre nequit. Neque ex hoc solo réperato legitimus conceptus expectandus est, nisi accedat retenti, menstrui ratio quædam, conformatiōque naturæ. Ex quibus omnibus legitima conceptio efficitur: cuius signa hæc, sanguinis singulis mensibus excerni soliti retentio, torminum muliebrium assumpto melicrato molestus sensus, loci virili nunc semine madentis subita resiccatio, interni oris vteri conuiuentia, horrore cōitu, quem stridor dentium comitetur, moderatusque circa pudendum & vmbilicum dolor, atque veluti levis quædam conuulsio, ventris tumore sine pondere, vultus pallidior, oculi concaui & subalbidi, palpebrarum grauitas, tumida lingua, nausea, *μυαλγία*, venter appetentia languidior, vrina turbida, crebra *λευκορροία*, articularum pulsus grandior, totius corporis torpor, ac segnities, insomniorum varietas, ingenisque ad somnum procliuitas.

LIS quidem certiora lac in mammis, foetusque in vtero perceptus motus. Quorum tamen prius *ἐν τοῖς τεκμήριον* reponi vetat experientia rationi consentiens. Est menstruio lac germanum, vtriusque vna substantia, amborum riuorum fontes communes sunt venæ. Hinc menstruo per inferiora exitu denegato instantur mammae, & altum eo appetente. Cuius illuc accessum promouet viarum commoditas, partiumque societas. Et inde sæpe mulieres nec puerperæ, nec prægnantes, imò intactæ etiam virgines lac habent, cum ipsis menstrua defecerunt. Neque ostento id simile. Lactis generandi præfens virtus, & efficiens adest causa. Congenita illa est mammarum glandulis, haudsecus, ac *σπερματοσπινθη* testibus. Præfenti causæ effectus potentiam adimere, vt nefas, sic dictitare foeminis, non nisi vitum expertis, lacte mammas intumescere, anili est superstitioni proximum.

Non ergo conceptionis τεκμήριον lac in mammis.

Proponebat ANTONIVS ROVSSBL Ambian. Anno Domini 1600.

DOMINI DOCTORES DISPVATVRI.

M. Bonauentura Hachette.
M. Petrus Collier.
M. Franciscus Ellain.

M. Germanus Clerselier.
M. Robertus le Secq.
M. Richardus Marces.

M. Michael Marescot medic. reg.
M. Albertus le Febvre medic. reg.
M. Claudius Roufflet.

F.B.P.